

Laki

Ahvenanmaan valtionvirastosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Asema ja toiminta-ajatus

Ahvenanmaan maakunnassa toimii Ahvenanmaan valtionvirasto. Valtionvirasto hoitaa sille säädettyjä toimeenpano- ja valvontatehtäviä ja turvaa niihin liittyvien valtion palvelujen saatavuutta Ahvenanmaan maakunnassa.

Valtionvirasto kuuluu valtiovarainministeriön hallinnonalaan.

2 §

Toimipaikka

Ahvenanmaan valtionviraston toimipaikka sijaitsee Maarianhaminassa.

3 §

Toimiala ja tehtävät

Ahvenanmaan valtionvirasto hoitaa sille valtakunnan lainsäädännössä erikseen säädetyt tehtävät seuraavilla toimialoilla:

- 1) väestökirjanpito;
- 2) julkisen notaarin tehtävät;
- 3) holhoustoimi;
- 4) veronkanto;
- 5) alkoholihallinto;
- 6) liikennehallinto;
- 7) maataloushallinto;
- 8) kilpailu- ja kuluttajansuojahallinto.

Ahvenanmaan valtionvirasto vastaa eräistä erikseen säädettyistä oikeusturvatehtävistä.

Ahvenanmaan valtionvirasto huolehtii toimivaltansa rajoissa Ahvenanmaan maakunnan alueella varautumisen ja valmiussuunnittelun tehtävistä. Niiden yhteensovittamisesta Ahvenanmaan itsehallintoviranomaisten kanssa säädetään erikseen. Maaherran ja Ahvenanmaan valtionviraston tehtävistä väestönsuojelussa säädetään erikseen.

Ahvenanmaan valtionvirasto toimii Ahvenanmaan valtuuskunnan sihteeristönä ja sillä voi olla myös muita erikseen säädettyjä tehtäviä.

HE 13/2025 vp
HaVM 15/2025 vp
EV 74/2025 vp

4 §

Valtion edustaminen

Ahvenanmaan valtionvirasto kantaa ja vastaa valtion puolesta sekä valvoo tuomioistuimissa ja viranomaisissa valtion etua ja oikeutta kaikissa toimialaansa kuuluvissa asioissa sekä sellaisissa asioissa, joissa toimivaltaista viranomaista ei ole laissa erikseen säädetty, jollei toiminnallisesta ohjauksesta vastaavan ministeriön tai keskushallinnon viraston edustaja sitä tee.

2 luku

Ahvenanmaan valtionviraston ohjaus

5 §

Ohjaus

Ahvenanmaan valtionviraston yleishallinnollinen ohjaus kuuluu valtiovarainministeriölle.

Ahvenanmaan valtionvirastoa ohjaavat omilla toimialoillaan oikeusministeriö, sisäministeriö, valtiovarainministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö sekä ne keskushallinnon virastot, joiden tehtäväksi ohjaus on erikseen säädetty tai määrätty.

Ohjaavat ministeriöt vastaavat toimialoillaan siitä, että Ahvenanmaan valtionviraston ja valtakunnan viranomaisten yhteistyö tukee valtion palvelujen järjestämistä ja saatavuutta yhdenvertaisesti valtakunnan ja Ahvenanmaan maakunnan alueella.

Valtiovarainministeriö huolehtii viraston yhteisiä toimintoja ja muita viraston yhtenäisen toiminnan kannalta tarpeellisia toimenpiteitä koskevasta toiminnallisesta ohjauksesta.

6 §

Tulossopimus

Ahvenanmaan valtionviraston toimintaa koskevien yleisten tavoitteiden saavuttamiseksi laaditaan viraston yleistä suunnittelua, ohjausta ja järjestämistä varten tulossopimus.

Valtiovarainministeriö laatii Ahvenanmaan valtionviraston tulossopimuksen yhdessä 5 §:ssä mainittujen virastoa toiminnallisesti ohjaavien ministeriöiden ja siinä tarkoitettujen keskushallinnon virastojen sekä yhteistyössä Ahvenanmaan valtionviraston kanssa.

3 luku

Johtaminen

7 §

Johtaminen

Ahvenanmaan valtionvirastoa johtaa maaherra. Maaherra vastaa viraston toiminnan kehittämisestä ja tuloksellisuudesta sekä tulostavoitteiden saavuttamisesta valtiovarainministeriölle ja muille 5 §:ssä mainituille ohjaaville ministeriöille.

8 §

Ratkaisuvalta ja virkojen täyttäminen

Maaherra ratkaisee viraston toimivaltaan kuuluvat asiat, jollei niitä ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty viraston muun virkamiehen ratkaistaviksi. Maaherra voi ottaa ratkaistavakseen asian, jonka viraston virkamies työjärjestyksen mukaan saa ratkaista.

Ahvenanmaan valtionviraston virkamiehet nimittää ja muun henkilöstön palvelukseen ottaa maaherra.

9 §

Työjärjestys

Ahvenanmaan valtionviraston organisaatiosta, hallinnon ja toimintojen järjestämisestä sekä asioiden valmistelusta ja ratkaisemisesta määrätään viraston työjärjestyksellä. Viraston työjärjestyksestä päättää maaherra.

10 §

Hallintopalveluiden järjestäminen

Valtionvirastolla on oikeus saada tukea 5 §:ssä mainituilta ministeriöiltä ja siinä tarkoitetuilta keskushallinnon virastoilta tulossopimuksessa erikseen sovitun mukaisesti tai siten kuin tarvittaessa erikseen säädetään.

Valtionvirastolla on tarvittaessa oikeus saada tukea hallintopalveluiden järjestämisessä Lupa- ja valvontavirastolta.

11 §

Hallintopäällikön erityiset kelpoisuusvaatimukset

Hallintopäällikön viran erityisinä kelpoisuusvaatimuksina ovat oikeustieteen muu ylempi korkeakoulututkinto kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinto sekä perehtyneisyys viran tehtäväälaan ja käytännössä osoitettu johtamistaito.

4 luku

Erinäiset säännökset

12 §

Virka-apu

Ahvenanmaan valtionviraston velvollisuudesta antaa muille valtakunnan viranomaisille virka-apua ja oikeudesta saada sitä niiltä säädetään erikseen.

13 §

Suoritteiden maksullisuus

Ahvenanmaan valtionviraston suoritteiden maksullisuuden ja suoritteista perittävien maksujen suuruuden yleisistä perusteista sekä maksujen muista perusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

Jollei muualla laissa toisin säädetä, Ahvenanmaan valtionviraston maksuista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintäministeriön toimialan suoritteiden maksuista säädetään kuitenkin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

14 §

Muutoksenhaku

Ahvenanmaan valtionviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Ahvenanmaan hallintotuomioistuimeen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

15 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026.

Helsingissä 27.6.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen